

EU vierasainepolitiikka

– viimeisimmät käännteet

Panu Rantakokko

4.11.2021

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos

Esityksen sisältö

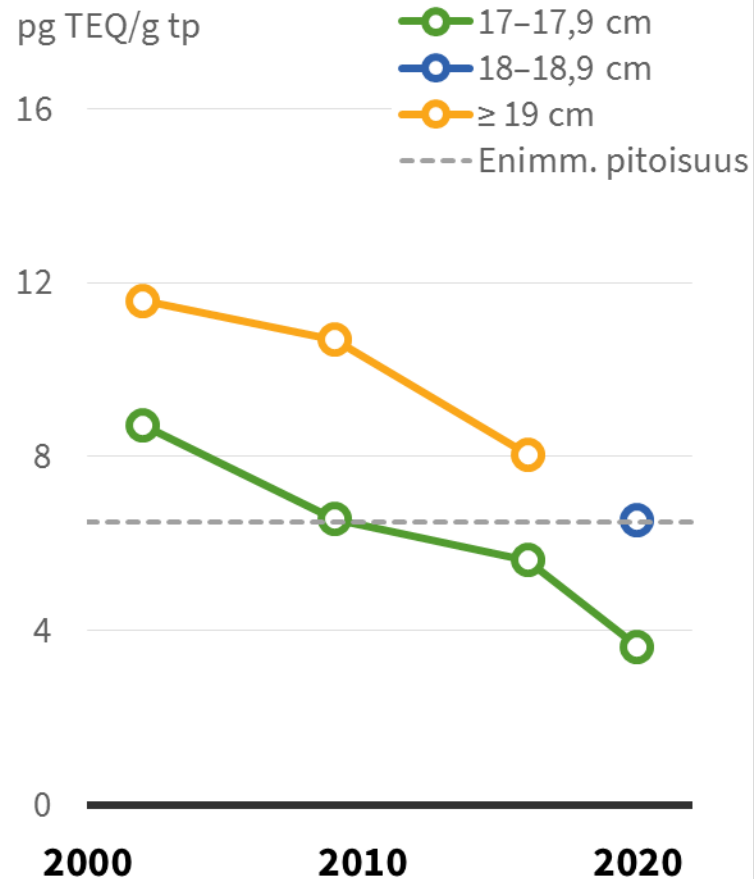
- Dioksiini- ja PCB-lainsäädännön uudistus
- Viimeisimmät diox-PCB tulokset silakoista
- PFAS raja-arvot
- Kalojen vierasainetietokanta

Dioksiini- ja PCB-lainsäädännön uudistus

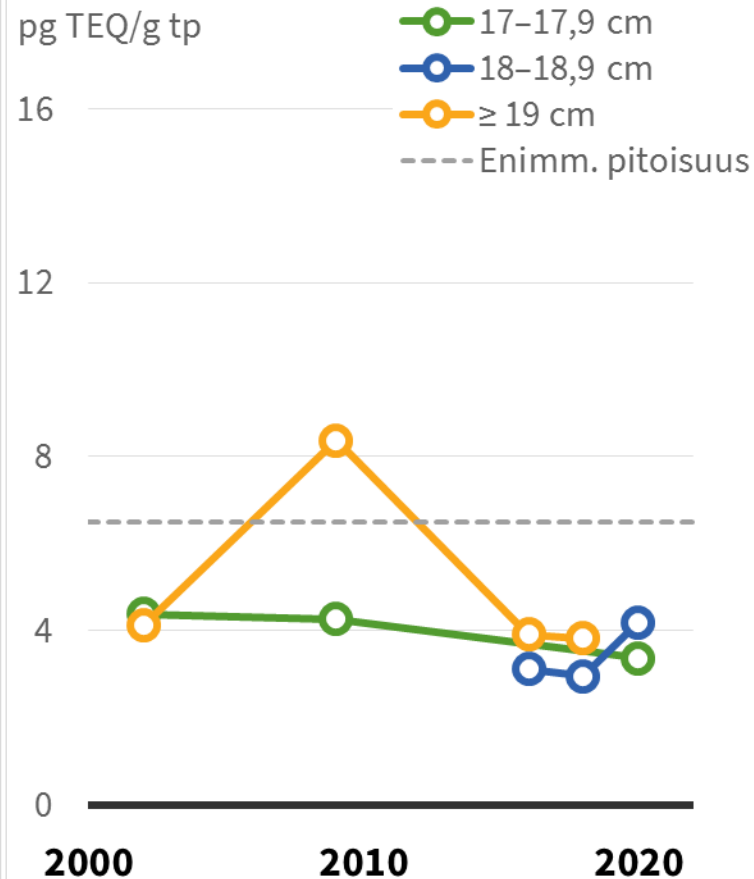
- Vihdoin 31.8.2021 kokous, jossa käsiteltiin **Komission suosituksen** (EU) 2016/688 ”*Itämeren alueelta peräisin olevissa kaloissa ja kalastustuotteissa esiintyvien dioksiinien ja PCB-yhdisteiden seurannasta ja hallinnasta*” uudistusta
- Suosituksessa ICES-alueilla 29, 30, 31 ja 32 oletetaan olevan vaatimusten vastaisia:
 - yli 17 cm mittaiset silakat
 - yli 12,5 cm mittaiset kilohailit
 - yli 2 kg painoiset lohet (yli 60 cm)

Dioksiinit ja PCB:t silakassa 2002 – kevät 2020

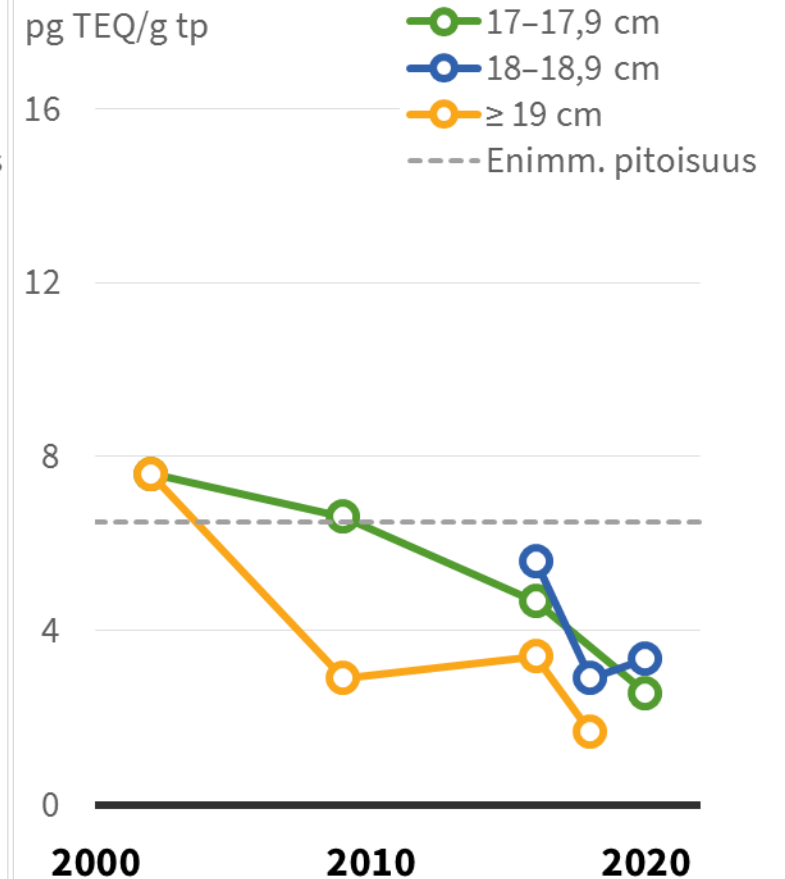
Perämeri

Saaristomeri

Suomenlahti

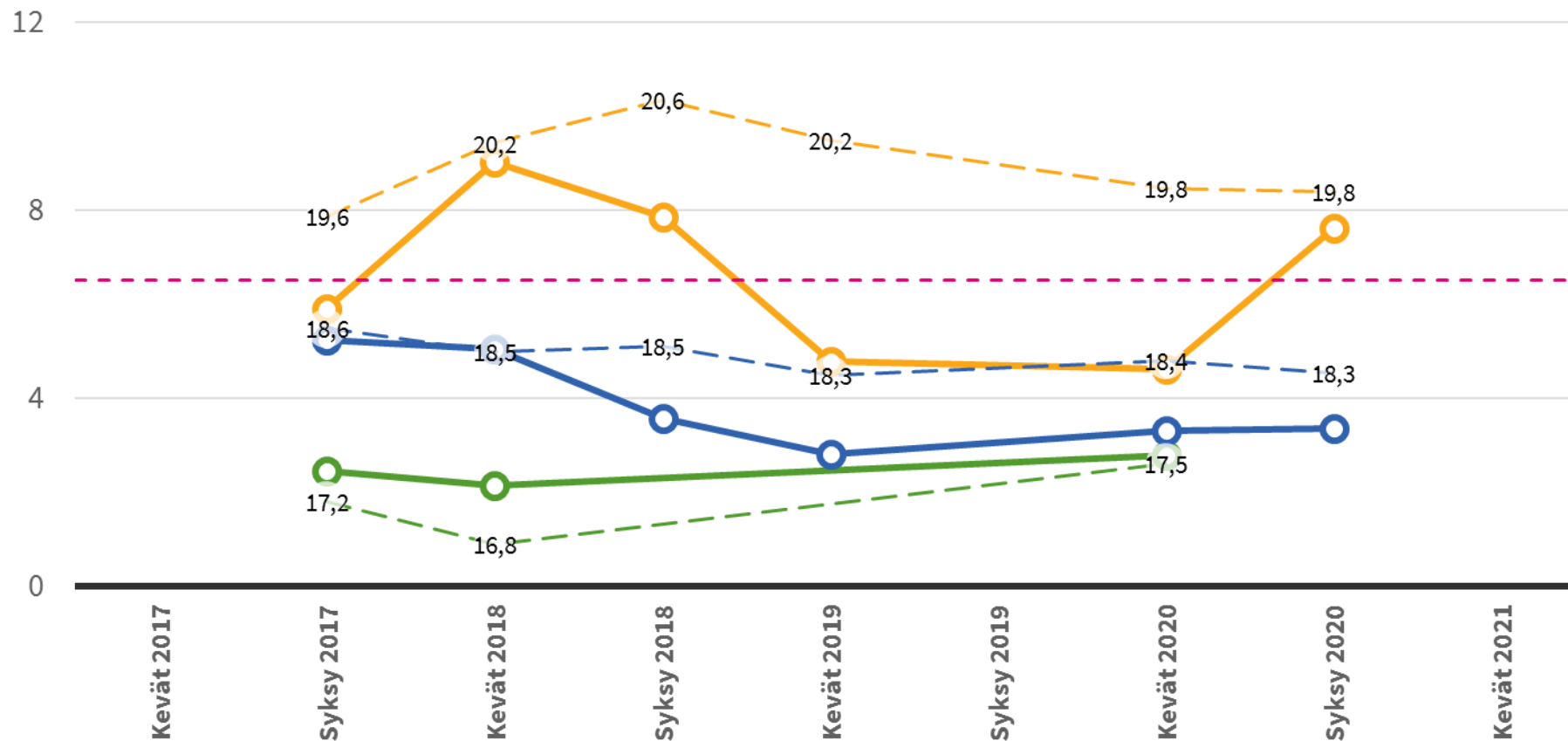

Dioksiinit ja PCB:t silakassa 2017–syksy 2020

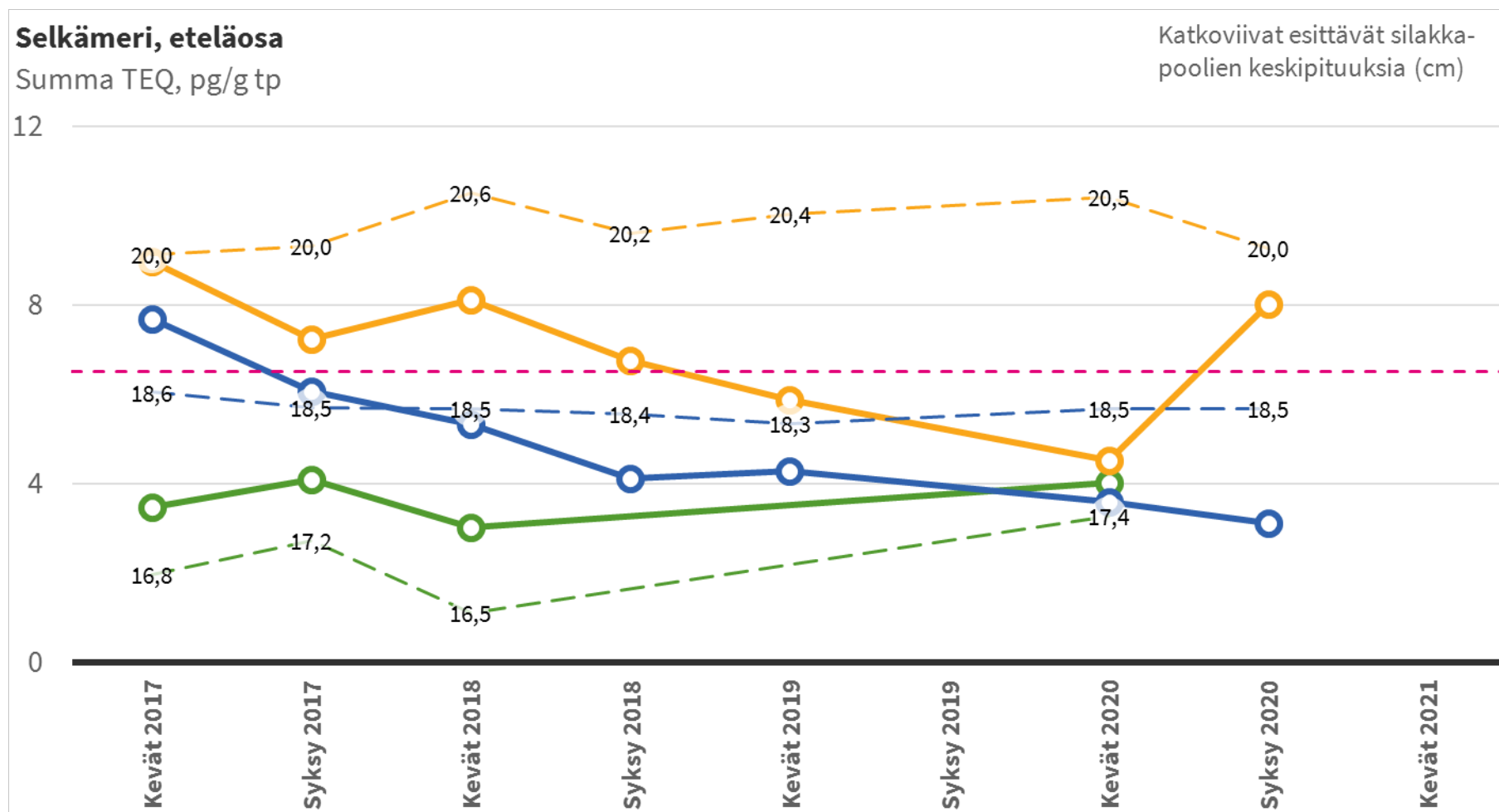
Selkämeri, keskiosa

Summa TEQ, pg/g tp

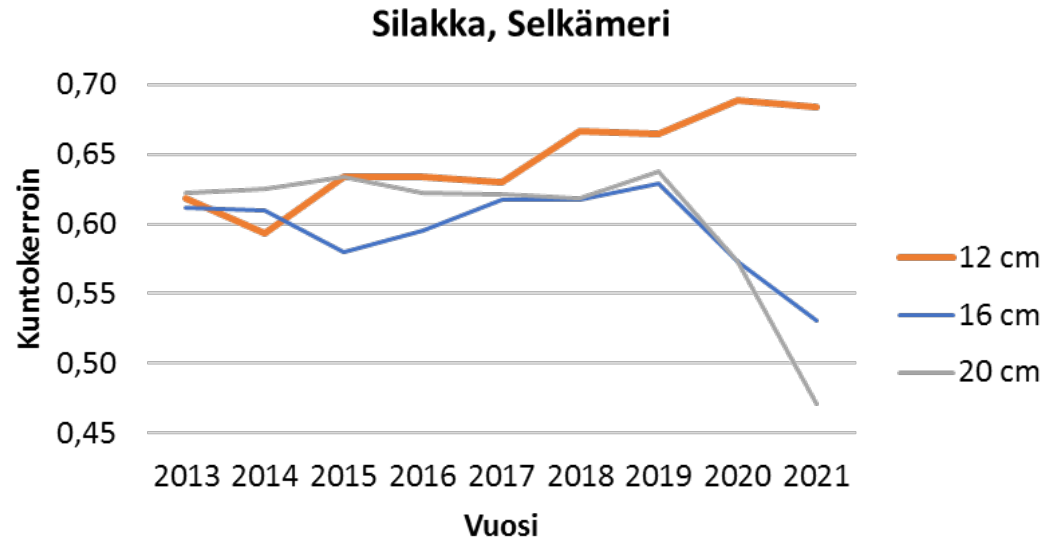
Katkoviivat esittävät silakka-
poolien keskipituuksia (cm)

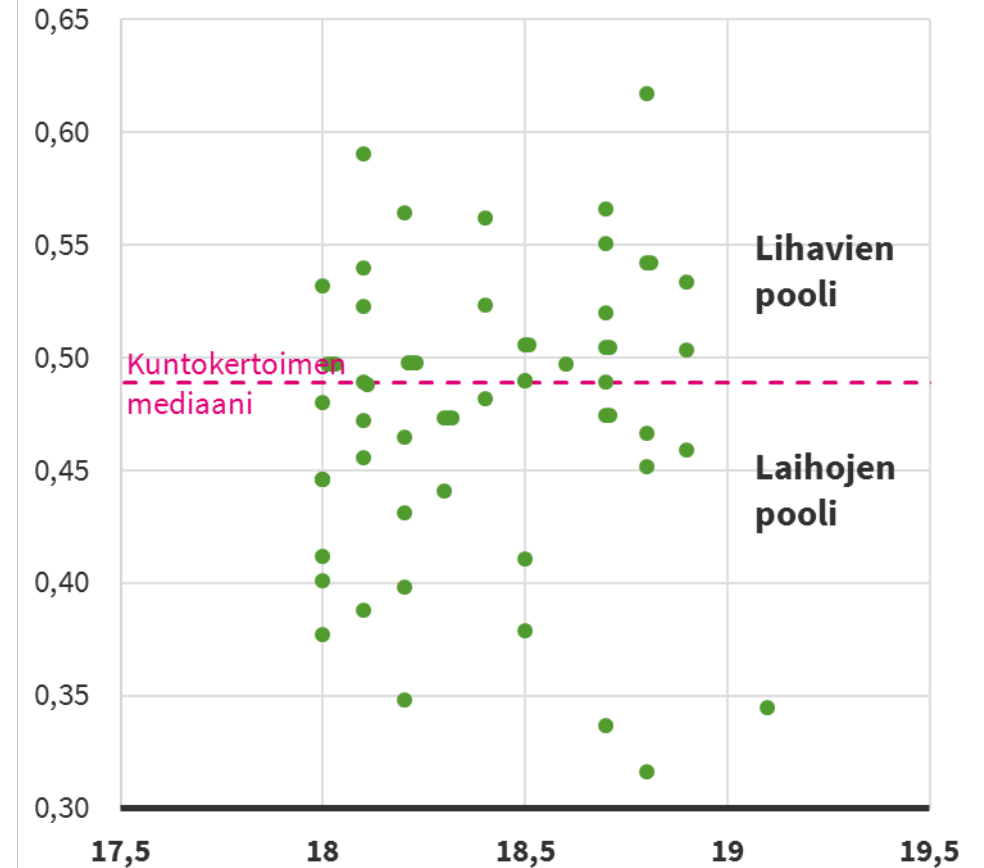
Dioksiinit ja PCB:t silakassa 2017–syksy 2020

Silakan kuntokertoimet syksyllä 2021

Silakan pituus vs Kuntokerroin 30.9.2021

- Syksyn 2021 eri kokoluokkien näytteet (60 yksilöä/kokoluokka) jaettu lihavien ja laihojen pooleihin →kuntoluokan vaikutus dioksiini-, PCB- ja PFAS-pitoisuuksiin – tulokset ei vielä valmiina

Dioksiini- ja PCB-lainsäädännön uudistus

- Suosituksen (EU) 2016/688 uudistuksessa muutosten tulee olla MS-lähtöisiä, KOMei ehdota muutoksia
- **Suomi esittää** suositukseen silakan **pituusrajan nostoa** 19 cm:iin, tietyille ICES-alueille 21 cm:iin, sekä kilohailin pituusrajan nostoa vähintään 13,5 cm:iin **tai sen poistoa kokonaan**
- **Suomi keskustelee**, voisiko elintarvikkeiden vierasaineasetuksen (EY) 1881/2006 dioksiinipoikkeuksen silakan pituusrajaa (17 cm) nostaa

TEF-kertoimien ja raja-arvojen uudistus

- WHO arvioi uudelleen dioksiinien ja PCB-yhdisteiden summien laskennassa käytetyt TEF-kertoimet, arviointi toteutetaan vuoden 2022 loppuun mennessä (?)
- TEF-arvojen uudistuksen jälkeen enimmäispitoisuudet rehuille ja elintarvikkeille (ml. kalat) tarkistetaan 2023 (?)
- Tämä työ tehdään kuitenkin riippumatta suosituksen (EU) 2016/688 uudistuksesta, suositusta muutetaan tarvittaessa mahdollisten uusien TEF-arvojen muututtua

Esitykset PFAS raja-arvoille

Perfluoroalkylsubstances (PFASs)

SUGGESTED RECOMMENDATIONS ON THE MONITORING OF PERFLUOROALKYL SUBSTANCES IN FOOD AS DISCUSSED IN THE 'WORKING GROUP ON PERSISTENT ORGANIC POLLUTANTS IN FOOD' IN VIEW OF A TARGETED STAKEHOLDER CONSULTATION

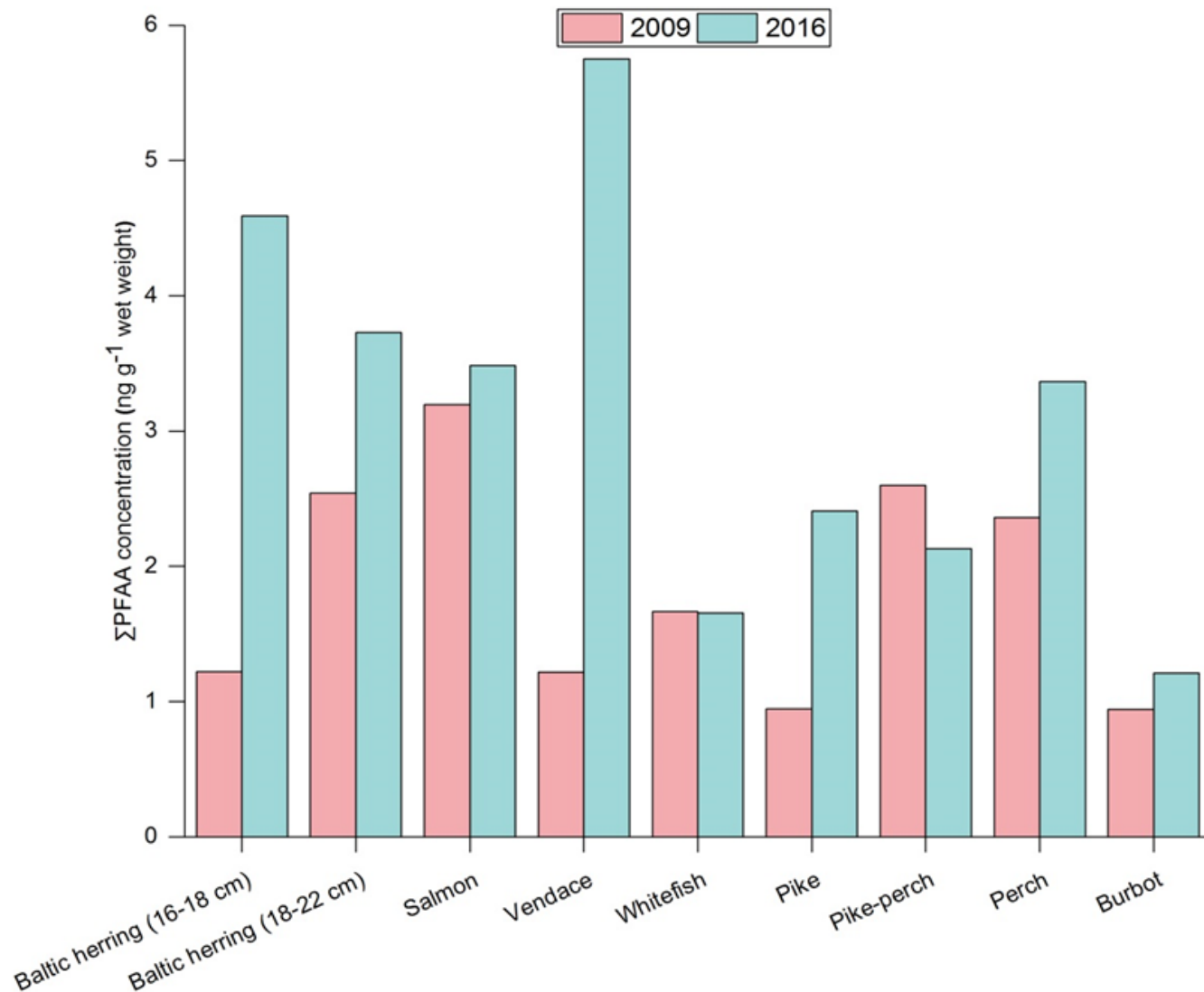
Perfluoroalkylsubstances (PFASs)

SUGGESTED POSSIBLE MAXIMUM LEVELS FOR PFASs AS DISCUSSED IN THE 'WORKING GROUP ON PERSISTENT ORGANIC POLLUTANTS IN FOOD' IN VIEW OF A TARGETED STAKEHOLDER CONSULTATION

Esitykset PFAS raja-arvoille

☐		Maximum Levels¶				
		µg/kg wet weight☐				
Foodstuffs ⁽¹⁾ ☐		PFOS☐	PFOA☐	PFNA☐	PFHxS☐	Sum of PFOS, PFOA, PFNA and PFHxS☐
X.2.1.1☐	Muscle meat of fish except those listed under X.2.1.2 and X.2.1.3.☐	2,0☐	0,10☐	0,10☐	0,10☐	2,0☐
X.2.1.2☐	Baltic herring (<i>Clupea harengus membras</i>)¶ Burbot (<i>Lota lota</i>)¶ Sprat (<i>Sprattus sprattus</i>)¶ Flounder (<i>Platichthys flesus</i> and ¶ Pike-perch (<i>Sander species</i>), ¶ Sea lamprey (<i>Petromyzon marinus</i>)¶ Vendace (<i>Coregonus albula</i>) ¶ Whitefish (<i>Coregonus species</i>)¶ Wild salmon (wild <i>Salmo salar</i>)☐	7,0☐	1,0☐	2,5☐	0,10☐	8,0☐
X.2.1.3☐	Bream (<i>Abramis species</i>)¶ Perch (<i>Perca fluviatilis</i>)¶ Roach (<i>Rutilus rutilus</i>)¶ Smelt (<i>Osmerus species</i>)☐	35,0☐	8,0☐	8,0☐	1,5☐	45,0☐

Esitykset PFAS raja-arvoille

- Vuonna 2016 (EU-kalat III) silakan 95 persentiili Σ PFAS4 oli 8,1 $\mu\text{g}/\text{kg}$
- Raja-arvo näiden tietojen perusteella – nykytasot?
- Toivottavasti lajeja voidaan tarvittaessa siirtää ylempään luokkaan

Muutokset Hg raja-arvoille

- Tietyille kalalajeille raja-arvo laskee nykyisestä 0,5 mg/kg -> 0,3 mg/kg
- Suomen kannalta relevanteista kaloista muutos koskee:
 - kilohaili
 - lohi
 - nieriä
 - kampela
- Muuten raja-arvot pysyvät ennallaan

Kontaminanttietokanta

THL.fi > TUTKIMUS JA KEHITTÄMINEN > TUTKIMUKSET JA HANKKEET > KALASTUKSEN INNOVAATIO (TUKALA) > KANSALLINEN TIETOKANTA KALAN KONTAMINANTEILLE

Kansallinen tietokanta kalan kontaminanteille

Ylivoimainen valtaosa kotimaisesta ruokakalasta täyttää kaikki lainsäädännölliset normit ja on ravitsemuksellisesti ja ekologisesti erinomaista. Kotimaisen kalan käyttöä ja vientiä rajoittavat kuitenkin yksittäiset lainsäädännöllisten raja-arvojen ylitykset sekä niistä syntyvät kohut, jotka heikentävät kalan mainetta. Yksittäistapausten merkitys on vähäinen, mutta tätä on otettava huomioon, koska kalan kontaminanttien pitoisuuksien vertailuun tarvittava tieto on tällä hetkellä hajallaan ja vaikeasti löydettävissä erilaisissa raporteissa tai viranomaisten tietokannoissa.

Nyt rakennettavan tietokannan tavoitteena on koota tutkimuslaitoksilla, yliopistoilla, kunnilla ja mahdollisilla muilla tahoilla hajallaan oleva kotimaisen kalan kontaminanttitieto yhteen ja muuttaa se visuaaliseen, helppokäyttöiseen ja kaikille avoimeen muotoon. Tavoitteena on kerätä tietoa takautuvasti myös menneiltä vuosikymmeniltä. Tietokannan rakentaminen kuuluu Kalastuksen innovaatio-ohjelman toisen vaikuttavuustavoitteen (Tutkimuksen ja kalastajien välisen kumppanuuden kehittäminen sekä kalastuksen jatkuvuuden turvaaminen) työpakettiin 2: Kalojen vierasainesten ja vesiympäristön tilan seurantojen kehittäminen. Tietokannan kokoamista koordinoi THL.

TOTEUTUS TÄSSÄ TYÖPAKETISSA 2018–2019 TOINEN VAIHE

Tutkimuslaitokset (SYKE, LUKE, THL, Evira)
Kunnat, yliopistot, muut tahot

Tiedon kokoaminen

Kalan kontaminanttitiedon kokoamista varten koordinaattori valmistelee taulukkomuotoisen

Silakka	Hauki	Lohi	Ahver
PCDD/F-yhdisteet, pg TEQ/g tuorepainoa	PCDD/F-yhdisteet, pg TEQ/g tuorepainoa	PCDD/F-yhdisteet, pg TEQ/g tuorepainoa	PCDD, yhdisteet, pg TEQ/g tuorepainoa
Perämeri	1978	1983	1993
	1994	1999	2001
	2002		

- Työn alku viivästyi pahasti THL:n koodaajien kiireiden takia
- Nyt etenee, valmista toivottavasti 5-6/2022
- Hankkeen sivut löytyvät parhaiten googlaamalla
- Sivun alareunassa on linkki tietokannan kehitysversioon

Kontaminanttietokanta

- Lopullinen käyttöliittymä esittää tiedot karttoina ja kaavioina

line chart

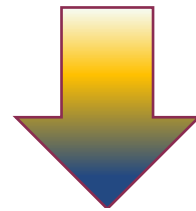
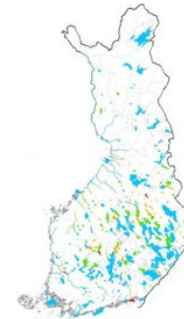
bar chart

pie chart

scatter plot

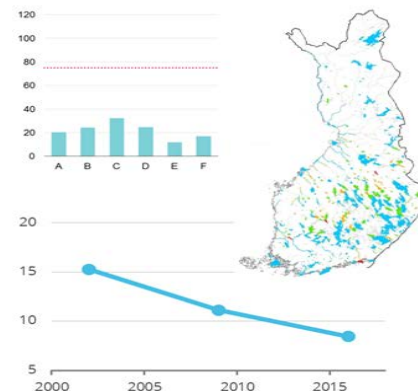
Kontaminanttietokanta

Laji

Paikka

Pyyntiaika -

Viranomaiskäyttöön tarkoitetut yksityiskohdat kirjautumisen takana

KIITOS

